

Finanskomiteen

Vår dato: 08.06.2020
Vår referanse: REG**Teknas innspill til endringer i statsbudsjettet 2020 – Prop. 127 s (2019-2020)**

Tekna – Teknisk-naturvitenskapelig forening er den største masterforeningen i Norge, og den største fagforeningen i Akademikerne med over 83 000 medlemmer. Våre medlemmer har mastergrad eller mer fra tekniske og naturvitenskapelige fagområder.

Korona-pandemien og fallet i oljeprisen har truffet Norge hardt. Arbeidsplasser som ved årsskiftet var lønnsomme mistet med ett markedsgrunnlaget. Verdiskapingen og aktiviteten i næringslivet har falt, noe som har resultert i store ledighetstall. Samtidig råder det en stor usikkerhet for veien videre, både her hjemme, men også hos våre handelspartnere.

Tiltakspakken som foreslåes er viktig for å imøtekomme denne usikkerheten. Det må gjøres tiltak som på kort sikt bidrar til å stimulere til aktivitet i næringslivet, sikrer arbeidsplasser og sikrer at de som blir permitterte eller mister jobben opplever økonomisk trygghet og greier å opprettholde eller forbedre kompetansen sin. På lang sikt er det viktig at tiltakene sikrer den nødvendige omstillingen til et mer bærekraftig samfunn. Tiltakspakken som foreslåes av regjeringen svarer på noen av disse behovene, men Tekna skulle gjerne sett at «den grønne omstillingspakken» og tiltakene mot verftsindustrien var enda mer kraftfulle.

Den grønne omstillingspakken må styrkes

Regjeringen foreslår å bevilge 3,6 mrd. kroner til ulike tiltak for å skape en grønn fremtid. Det ligger mye positivt i denne omstillingspakken, men Tekna mener det er behov for større grep og en styrking av ordningene som er foreslått.

Tekna savner en investeringsbeslutning på et fullskalaprojekt om karbonfangst og -lagring. Gitt den situasjonen vi nå er i med lavere aktivitet grunnet Korona-epidemien og lavere oljepris, så vil et slikt prosjekt kunne gi viktig aktivitet og arbeidsplasser i pressede sektorer.

Regjeringen foreslår flere tiltak for å hjelpe de maritime næringene. Tiltakene svarer imidlertid ikke på behovet for å opprettholde aktiviteten i verft og verksteder den kommende høsten og vinteren. De tiltakene som foreslåes ligger frem i tid og for mange av aktørene vil det bli krevende å holde på kompetansen i påvente av å få oppdrag. Det må også legges føringer for at de nye prosjektene skal gjennomføres i Norge. På lengre sikt kan det bli utfordrende å opprettholde produksjon og jobber i Norge, samt å fylle det grønne skiftet med norsk innhold dersom klyngekompetansen reduseres.

Forskning og innovasjon

Teknologi- og kompetanseoverføring fra oljesektoren til andre bransjer vil være helt avgjørende for å lykkes med det grønne skiftet. Det er positivt at det foreslåes 1 mrd. kroner over 3 år til en «grønn konkurranseplattform» igjennom Forskningsrådet, Innovasjon Norge og SIVA. Tekna vil påpeke at det er viktig at det legges opp til effektive søknadsprosesser igjennom virkemiddelapparatet. Videre ber vi om at noe av disse midlene går til prosjekter som legger til rette for teknologi- og kompetanseoverføring mellom bransjer og sektorer.

Det er positivt å bevilge 2 milliarder kroner til Enova for økt satsing på teknologiutvikling innenfor bl.a. leverandørindustri, maritim næring og fornybar energi. Også forslaget om å bevilge 75 mill. kroner til Norges Forskningsråd for å styrke arbeidet med lavutslippsforskning støttes.

Å opprettholde forskningsaktiviteten i vanskelige tider er spesielt viktig. Det sikrer fortsatt trykk i norsk omstilling og teknologiutvikling, og at vi har tilgang til høy kompetanse, topp laboratorier og sterk innovasjonsevne til å komme raskere og sterkere ut av denne krisen. Tekna er glad for at det foreslåes å bevilges 260 mill. kroner til de næringsrettede instituttene, samt 30 mill. kroner til miljøinstituttene og 15 mill. kroner til primærnæringsinstitutter.

Tekna støtter forslaget om 40 mill. kroner til sluttfinansiering av stipendiater og postdoktorer med finansiering fra EU og private aktører som blir forsinket i løpet sitt på grunn av virusutbruddet, og at stipendiater med støtte fra næringslivet prioriteres. Videre er det viktig at det bevilges 20 mill. kroner til kommersialisering av forskning for å bidra til å redusere risikoen i tidlig kommersialiseringsfase.

Tekna støtter forslaget om å bevilge 50 mill. kroner til utlysning igjennom Diku og Kompetanse Norge for å møte etterspørselen etter nettbasert opplæring. Dette må sees i sammenheng med den midlertidige ordningen med å kombinere dagpenger og opplæring. Tekna mener det bør være mulig for å utvide med flere aktører på tilbydersiden. I dag er ordningen kun tilpasset de akkrediterte institusjonene – mange andre leverandører vil kunne gi relevante og gode tilbud – herunder fagforeningene.

Permanent ordning for dagpenger og studier.

Tekna støtter forslaget om å forlenge den midlertidige ordningen som gjør det lettere for permitterte og arbeidsledige å kombinere opplæring med dagpenger, ut 2020. Utvidelsen var nødvendig for at ordningen skulle få full effekt. Den midlertidige ordningen gjør at ledige får muligheten til å vedlikeholde og utvikle sin kompetanse uten å miste retten til dagpenger, og med dette bidra til at det blir enklere å komme tilbake i arbeid. Tekna mener dette er en ordning som bør gjøres permanent.

Endringer i permitteringsordningen

Tekna stiller seg bak regjeringens forslag om å øke antall dager med lønnsplikt fra to til ti dager for nye permitteringer fra 1. september. Dette vil forhindre at unødvendig mange permitteres, som er en risiko dersom kostandene ved å permitteres holdes kunstig lave. Tekna anbefaler for øvrig ikke at permitteringsordningen utvides til 52 uker, som foreslått av flere andre. Det er bedre at den permitterte kommer i gang med å lete etter ny jobb enn å stå i en permittering som vedvarer over lengre tid. Tekna mener at dagens permitteringsperiode på opptil 26 uker ivaretar den ansattes behov.

Vi er imidlertid kritisk til at den den 18-dagers ekstraordinære lønnskompensasjonsordningen avvikles for nye permitterte fra 1. september. Arbeidsmarkedet vil fortsette å være preget av høy ledighet og nye permisjoner som følge av koronakrisen og oljeprisfallet, og dette vil bety kutt i ordningen som sikrer permitterte full lønn i 20 dager.

Tekna stiller seg bak regjeringens forslag om å nullstille omsorgspengekvotene fra 1. juli, slik at alle foreldre får en ny helårskvote for andre halvår i 2020. Vi støtter også regjeringen forslag om å gi permitterte faglærte fra land utenfor EØS midlertidig rett til dagpenger. Dette er et godt tiltak for å hindre at nødvendig fagkompetanse forsvinner ut av landet under koronapandemien, slik vi så ved forrige oljekrise.

Med vennlig hilsen

Tekna – Teknisk-naturvitenskaplig forening

Line Henriette Holten

Generalsekretær